

แบบบันทึกองค์ความรู้ (ระดับหน่วยงาน)

๑. ชื่อองค์ความรู้ เทคนิค ๓ X ๕ สู่การพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๑๐๐%

๒. ส่วนราชการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่

๓. องค์ความรู้ที่บ่งชี้

หมวดที่ ๒ เทคนิคการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ – ๒๕๘๐) ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับประชาชน ซึ่งมีเป้าหมาย **ชุมชนเข้มแข็ง** ด้วยการเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก **ชุมชนมีความปลอดภัย** ด้วยการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมสู่อนาคต และ ในปี ๒๕๖๒ กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แห่งความสุขของประชาชน โดยยึดปรัชญากรมการพัฒนาชุมชน ว่าทุกคนมีศักยภาพหากได้รับโอกาสในการพัฒนา และขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความสุขมวลรวม เกิดชุมชนเกื้อกูล มีกิจกรรมชุมชนจิตอาสา นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of life) ประกอบกับนโยบายการขับเคลื่อนวาระของจังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดให้ขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเต็มพื้นที่ (เชียงใหม่ ๑๐๐ %) โดยมีเป้าหมายให้ดำเนินการ ๖ ข้อ ดังนี้ (๑) มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน อย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของครัวเรือนที่มีอยู่จริง ภายในหมู่บ้าน (๒) ครัวเรือนในหมู่บ้านมีการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ (๓) ครัวเรือนมีการออมเพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ (๔) มีกลุ่มอาชีพในชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๒ กลุ่ม (๕) ร้อยละ ๖๐ ของกิจกรรม/โครงการด้านสัมมาชีพได้บรรจุไว้ในแผน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/อำเภอ/จังหวัด และ (๖) ร้อยละ ๒๐ ของกิจกรรมโครงการด้านสัมมาชีพในแผนชุมชน ได้รับการสนับสนุน ซึ่งเมื่อทุกพื้นที่เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ก็จะส่งผลให้ ประชาชน มีอาชีพ มีรายได้ มีความสุข พึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและชุมชนมีความเข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ

การส่งเสริมและการขับเคลื่อนหมู่บ้าน/ชุมชน พัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเต็มพื้นที่ จึงนับเป็นเรื่องยากยิ่งในการที่จะปรับเปลี่ยนความคิด การปรับทัศนคติของคน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับกลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมทุกระดับ ควรสร้างการรับรู้ และการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไปพร้อมกันแบบเต็มพื้นที่ ตามบริบทและข้อจำกัด ทั้งศักยภาพของผู้นำ ศักยภาพของพื้นที่ สภาพสังคม และค่านิยมที่แตกต่างกันไป ดังนั้น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะคณะเลขานุการและกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้จัดเวทีระดมความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมา นำผลการวิเคราะห์มาออกแบบและพัฒนา รูปแบบในการส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเต็มพื้นที่ เกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (เชียงใหม่ ๑๐๐%) ที่มีความเหมาะสมภายใต้ข้อจำกัดและบริบทที่แตกต่างกัน

๕. ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไขปัญหา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้วิเคราะห์ข้อจำกัดและบริบทของจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดถึงปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

ปัญหาที่พบและข้อจำกัด

๑. ปัญหาด้านพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๒๕ อำเภอ มีพื้นที่ครอบคลุมกว้างใหญ่ มีสภาพลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขาคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของจังหวัด และพื้นที่ราบลุ่มน้ำและที่ราบเชิงเขากระจายอยู่ทั่วไป สำหรับ**ปัญหาที่พบและข้อจำกัด** เช่น บางพื้นที่ไม่มีน้ำสำหรับใช้เพื่อการเกษตร มีไว้เพื่อบริโภคเท่านั้น จะส่งเสริมให้ปลูกพืชผักสวนครัวจะทำได้ยาก **แนวทางแก้ไข** ต้องกำหนดกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องกับบริบททางกายภาพของชุมชน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นการเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภค การกำจัดขยะเปียกในครัวเรือน บางพื้นที่ทำไม่ได้เพราะพื้นที่อยู่เขตเมืองส่วนมากบริเวณบ้านเทพินด้วยปูนซีเมนต์ **แนวทางแก้ไข** จัดทำถังทิ้งเศษอาหารโดยใส่ผ้าหมักชีวภาพจะทำให้เกิดปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อใช้ในการปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับขยะรีไซเคิล รวบรวมและนำมาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ เป็นการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และเป็นการลดปัญหาขยะในระดับครัวเรือน/ชุมชน **ข้อพึงระวัง** การวางแผนงานโครงการ/กิจกรรม ต้องยึดหลักความต้องการของพื้นที่เป็นสำคัญ

๒. ปัญหาการสื่อสาร ร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ภูเขาสูง พื้นที่ห่างไกล มีชนเผ่าพื้นเมืองหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ และบางชุมชนประชาชนส่วนมากใช้ภาษาไทยสื่อสารไม่ได้ แต่ต้องทำบัญชีครัวเรือน **แนวทางแก้ไข** ต้องใช้เครื่องมือสื่อสาร หลากหลายรูปแบบ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เขาประสบอยู่ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น ใช้รูปภาพกิจกรรมสื่อสารแทนตัวหนังสือ ใช้รูปภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัด อำเภอ เช่น รูปภาพปัญหาขยะ รูปภาพปัญหาความยากจน รูปภาพยาเสพติด ประกอบกับภาษาต้องผ่านการแปลภาษาของผู้นำหมู่บ้าน พร้อมทั้งให้คนในชุมชนที่สื่อสารภาษาไทยได้แปลให้ครัวเรือนฟัง เช่น ต้องมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อจัดทำแผนชีวิตของครัวเรือน นำไปสู่การจัดทำแผน/ปรับแผนชุมชน ซึ่งต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

๓. ค่านิยมของคนในชุมชน ที่ปฏิบัติกันมายาวนานจนเกิดเป็นความเคยชิน ซึ่งมีพฤติกรรมที่รองรับปริมาณจากหน่วยงานภาครัฐ เองบประมาณเป็นตัวตั้ง หากไม่มีงบประมาณสนับสนุนไม่สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาได้ ทำให้ละเลยความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชน ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักการทรงงานและหลักการโครงการพึ่งตนเอง แต่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย **แนวทางแก้ไข** จัดทำกิจกรรมที่ง่ายและคุ้นเคย เช่น กิจกรรม ๑ ครัวเรือน ๑ แปลงผัก ๑ ครัวเรือน ๑ เสวียน (เสวียน หมายถึง ของใช้ที่ทำจากไม้ไผ่ สานเป็นวงกลมหรือเหลี่ยม เพื่อเอาไว้เก็บเศษใบไม้ เศษวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน ที่สามารถย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยได้) เพื่อเป็นตัวอย่างแล้วค่อยขยายไปยังครัวเรือนอื่น ๆ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความพร้อมให้เกิดการพัฒนาต่อไป

๔. แนวคิดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบเต็มพื้นที่ ซึ่งเป็นแนวคิดการพัฒนาหมู่บ้าน โดยให้ทุกหมู่บ้านมีเศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ มีความเข้มแข็งไปพร้อมกันทั้งหมด แต่มีข้อจำกัดเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมของผู้นำชุมชนและประชาชนที่ไม่เท่ากันของแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่แต่ละตำบล อำเภอ **แนวทางแก้ไข** การสร้างหมู่บ้านต้นแบบในระดับตำบล ๆ ละ ๑ หมู่บ้าน เพื่อเป็นการบูรณาการงบประมาณของทุกภาคส่วน ในส่งเสริมการขับเคลื่อนหมู่บ้านให้เป็นตัวอย่างและ ใช้อองค์ความรู้ที่ได้รับไปขยายผลและพัฒนาในพื้นที่หมู่บ้านอื่นต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ/จุดแข็ง/โอกาส

๑. เป็นนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยและผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้มีการสั่งการ การสื่อสาร สร้างการรับรู้ และติดตามการขับเคลื่อนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

๒. การบูรณาการทุกภาคส่วน ด้วยแนวคิดการขับเคลื่อนประชารัฐ โดย ๕ ภาคส่วน (รัฐบาล : เอกชน : วิชาการ : ประชาสังคม : ประชาชน (ประชาชนลงมือทำ รัฐบาลสนับสนุน เริ่มจากชุมชน ระเบิด จากข้างใน และชุมชนมีความพร้อม)

๓. กระแสการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life)

๔. คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งมีทุกหมู่บ้าน มีโครงสร้างและมีอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ โดยมีเป้าหมายให้ กม.ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักรับผิดชอบบูรณาการขับเคลื่อนงาน โครงการกิจกรรมของทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน เพื่อให้การบริหาร จัดการของหมู่บ้าน/ชุมชนมีเอกภาพ ส่งผลให้เกิดการประหยัดเวลาและงบประมาณ

จากผลการวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสของความสำเร็จ เพื่อลดข้อจำกัด เพิ่มตัวคูณจากภาคี ทั้งบุคคลกร งบประมาณ และมีการบริหารจัดการร่วมกัน โดยการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมเป็นหุ้นส่วนความสำเร็จ จึงได้ออกแบบการทำงานที่เหมาะสมกับผู้นำชุมชน บริบทพื้นที่ ทศนคติ ของประชาชนในพื้นที่ ให้มีความเหมาะสมและมีแนวทางการปฏิบัติได้จริง อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ประโยชน์ขององค์ความรู้

๖.๑ ประโยชน์ที่ครัวเรือนได้รับ

๑. มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้รู้ตัวเอง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง และครอบครัว นำไปสู่การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

๒. มีกิจกรรมลดรายจ่ายอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น กิจกรรม ๑ ครัวเรือน ๑ แปลงผัก

๓. การจัดบ้านเรือนให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เช่น กิจกรรมหน้าบ้านนำมอง หลังบ้านนำดู ในบ้านนำอยู่ นี่คือเชียงใหม่บ้านเรา มีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง เช่น กิจกรรม ๑ ครัวเรือน ๑ เสวียน เพื่อจัดเก็บเศษใบไม้และสิ่งปฏิกูล การคัดแยกขยะ การนำขยะรีไซเคิล ไปขาย เพื่อเป็นการสร้างรายได้ อีกช่องทางหนึ่ง

๔. ในครัวเรือนมีเงินออมเพิ่มขึ้น จากการวางแผนชีวิตร่วมกันของครอบครัวและคู่ที่มบัตดี

๕. คนในครัวเรือนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จากการดำเนินงานกิจกรรม ช่วยกันดูแลกัน และกันระหว่างคู่ที่มบัตดี

๖.๒ ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

๑. มีแผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการแก้ไขและพัฒนาชุมชน โดยใช้กระบวนการชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม และร่วมรับผลประโยชน์ อย่างแท้จริง

๒. แผนงาน/โครงการด้านสัมมาชีพ มีการส่งต่อเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด อย่างเป็นระบบและชัดเจน

๓. ชุมชนเกิดกลุ่มอาชีพ อย่างน้อย จำนวน ๒ กลุ่ม

๔. ชุมชนมีการบริหารจัดการตัวเองได้ตามวิสัยทัศน์ของชุมชน เช่น เป็นชุมชนปลอดขยะ ชุมชนปลอดสารพิษสารเคมี ชุมชนปลอดหนี้ ชุมชนปลอดความยากจน ชุมชนปลอดยาเสพติด ภายใต้บริบท และข้อจำกัดของชุมชน

๕. คนในชุมชนเป็นสมาชิกกองทุนชุมชน หรือกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เพื่อส่งเสริมการออมระดับชุมชนและประชาชนมีสิทธิประโยชน์

๖.๓ ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๑. ในฐานะข้าราชการ ที่ได้โน้มน้าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน วิธีการทำงาน ไปขยายผลในพื้นที่ ให้ประชาชนได้รับทราบและปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

๒. มีรูปแบบ (Model) การทำงานแบบบูรณาการ โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง มีการบูรณาบุคคลกร งบประมาณ ภารกิจของหน่วยงาน ลงในพื้นที่เป้าหมายหลักเดียวกันให้เป็นต้นแบบ (Best Practice) แล้วขยายผลสู่หมู่บ้านอื่นต่อไปให้เต็มพื้นที่ และสามารถนำรูปแบบนี้ไปปรับใช้ได้กับทุกพื้นที่

๓. การสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานราชการ ได้รับการยอมรับว่าเป็นหน่วยงานที่ทำงานเพื่อประชาชน ที่เห็นเป็นรูปธรรม

๔. มี Model ต้นแบบ ที่สำเร็จรูปของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงพระราชทานให้เป็นแนวทางการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้การทำงานได้ง่ายยิ่งขึ้น

๗. เทคนิคในการปฏิบัติงาน

สำหรับหน่วยงาน ประกอบด้วย ๓ เทคนิค

๑. ระดับจังหวัดและอำเภอ

ใช้กลไกคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับจังหวัด (ศจพ.จ.) และอำเภอ (ศจพ.อ) เป็นหลักและมอบหมายภารกิจเพิ่มเติม เพื่อให้ขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น เจ้าภาพ ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน มอบท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอ ด้านการสร้างการรับรู้ มอบหมายสำนักงานจังหวัด/อำเภอ ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรม มอบหมายพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอและประชาสัมพันธ์จังหวัด สำหรับระดับตำบล ใช้กลไกชุดปฏิบัติการตำบล ซึ่งมีความคุ้นเคยระหว่างหน่วยงาน ส่งผลให้การประสานงานได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

๒. ประกาศเป็นวาระจังหวัด วาระอำเภอ

เพื่อสร้างความสำคัญของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบเต็มพื้นที่ รวมทั้งจัดกิจกรรม Kick Off ในการสร้างการรับรู้ สร้างกระแสการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเต็มพื้นที่

๓. การรายงาน ติดตาม และประเมินผล

การดำเนินงานขับเคลื่อนฯ ๓ ON (Online , On air, On ground)

สำหรับชุมชน ประกอบด้วย ๕ เทคนิค

เทคนิคที่ ๑ ผู้นำต้นแบบ

ให้ผู้นำทำเป็นต้นแบบ ผู้นำในที่นี้หมายถึง คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ทุกคนทุกหมู่บ้าน ต้องทำอย่างน้อย ๕ เรื่อง ดังนี้

(๑) จัดทำบัญชีครัวเรือน

(๒) มีกิจกรรมลดรายจ่าย

(๓) คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกองทุนที่มีการออมในระดับหมู่บ้าน

(๔) มีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง

(๕) สมาชิกในครัวเรือนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

เทคนิคที่ ๒ หมู่บ้านต้นแบบ

การคัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบ ตำบลละ ๑ หมู่บ้าน โดยชุดปฏิบัติการระดับตำบลเป็นผู้คัดเลือกและได้รับความยินยอมสมัครใจเข้าร่วมพัฒนาหมู่บ้านเพื่อเป็นต้นแบบระดับตำบล โดยดำเนินการ อย่างน้อย ๕ เรื่อง ดังนี้

- (๑) หมู่บ้านมีการปรับแผนบรรจุแผนด้านสัมมาชีพ อย่างน้อย ๒ อาชีพ
- (๒) มีการส่งต่อแผนด้านสัมมาชีพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) คนในชุมชนมีการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)
- (๔) มีการบริหารจัดการขยะระดับชุมชน
- (๕) มีกิจกรรมป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเสพติระดับชุมชน

เทคนิคที่ ๓ จับคู่ผู้นำกับครัวเรือน

หมายถึง คณะกรรมการหมู่บ้าน ๑ คน ที่เป็นต้นแบบ ให้จับคู่บัดดี้กับครัวเรือนในชุมชน จำนวน ๒ ครัวเรือน เพื่อดำเนินการ ๕ เรื่อง เหมือนกับผู้นำต้นแบบ(คณะกรรมการหมู่บ้าน ๑ คน กับ ครัวเรือน ๒ ครัวเรือน)

เทคนิคที่ ๔ จับคู่กลุ่ม/องค์กรกับครัวเรือน

หมายถึง คณะกรรมการกลุ่มองค์กร ของชุมชน จับคู่กับครัวเรือน ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มองค์กรต้องไม่ซ้ำกับผู้นำ เทคนิคนี้เป็นการเพิ่มครัวเรือนเป้าหมายให้มากขึ้น (คณะกรรมการ ๑ คน ต่อ ครัวเรือน ๒ คน) เช่น

-พัฒนาชุมชน	รับผิดชอบ งานโครงการแก้ไขปัญหาคความยาก(กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแม่ของแผ่นดิน
-ปกครอง	มอบให้ ผู้นำชุมชน จับคู่ กับ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
-สาธารณสุข	มอบให้ อสม. จับคู่ กับ ครัวเรือน
-เกษตร/ปศุสัตว์	มอบให้ อาสาปศุสัตว์ จับคู่ กับ ครัวเรือน

เทคนิคที่ ๕ การเชิดชูเกียรติและการประชาสัมพันธ์

เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดกิจกรรมประกวด จำนวน ๒ ระดับ การพัฒนา คือ (๑) ระดับพื้นฐาน เป็นไปตามบริบทและข้อจำกัดของชุมชน (๒) ระดับต้นแบบ เป็นไปตามเกณฑ์ที่จังหวัดกำหนด มีการเพิ่มเกณฑ์ให้ครอบคลุมกับภารกิจและนโยบายของหน่วยงานที่ตอบสนองนโยบายของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนยุทธศาสตร์กระทรวง แผนยุทธศาสตร์กรม ที่เกี่ยวข้องและเชิดชูเกียรติ ๓ ระดับหน่วยนับ ประกอบด้วย (๑) ระดับครัวเรือน (๒) ระดับชุมชน (๓) ระดับกลุ่มองค์กร ซึ่งเน้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดทำกิจกรรมต้นแบบ เช่น ครัวเรือนต้นแบบ ชุมชนต้นแบบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร

๒. ควรมีการปรับทัศนคติ (Mind Set) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำรงชีวิต แม้จะเป็นการยากและใช้ระยะเวลา แต่ก็ต้องปรับทัศนคติของชาวบ้าน เพื่อให้มีความพร้อมในการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

๓. แนวคิด Way of Life เป็นเรื่องสำคัญ ที่จะต้องถ่ายทอด เพื่อกระตุ้นให้คนในพื้นที่ลุกขึ้นมาทำจริง ไม่ใช่เป็นแค่วาทะกรรมมีการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ฉะนั้น จะต้องกำหนดเป้าหมายกิจกรรม วิธีทำ ที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีการขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง

๔. การใช้กองทุนชุมชน ในการพัฒนาชุมชน โดยใช้เงินจากผลกำไรของกองทุนชุมชน เช่น เงินทุนสวัสดิการจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) นำมาสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเช่น ทำเครื่องตะบันน้ำ เพื่อดึงน้ำมาใช้ในกิจกรรมการเกษตร หรือติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ เพื่อนำพลังงานแสงอาทิตย์มาทดแทนพลังงานไฟฟ้าหรือน้ำมันเป็นการลดรายจ่ายของครัวเรือน/ชุมชน